

КАЧЕРСКЕ ЛЕГЕНДЕ

ЈЕРИНА И ПАСТИР

Када је Проклета Јерина била скоро при крају радова на острвичкој тврђави, попела се на врх брда Острвице и догледом посматрала валовиту околину. Тако угледа једног крупног и стаситог чобанина како чува велико стадо оваца. Одмах је Јерина, вичући на сав глас, позвала своје слуге не силазећи с врха Острвице. Наредила је слугама да одмах оду и доведу оног стаситог чобанина.

Колико је, веле, била бесна кад је слугама изговарала наређење, да јој је из уста прштало као варнице, у жељи да јој што пре доведу чобанина.

Зато се приповеда да је и село испод утврђене Острвице добило по томе име Варнице.

Кад су Јеринине слуге довеле пастира, а он се, веле, звао Марко Богдановић, она остане насамо дуже време са њим и приповедају да су и љубав водили, па када је требало да се растану, Јерина га питала:

— Шта да ти учиним и поклоним за љубав коју си ми пружио?

Марко јој одговори:

— Нећу ништа друго, само да ми заградиш један овећи простор за овце, како бих се мање мучио док их чувам.

Јерина је одмах наредила да се цело једно село с друге стране Острвице огради, које се због те ограде прозове Заграђе.

РАВНИШТА

Кад су Турци у давна времена пљачкали по Црној реци у Труделу, па кад ништа нису нашли, рекао је њихов вођа:

— Ех, Црна реко, немаш ништа.

Пошто се уморио, он отиде на раван више Црне реке, надајући се бољем плену. Како ни овде ништа не нађе, вођа турски од јада и једа повиче да раван нема ништа. Касније се ове речи саставише у Равништа.

ПОВЕЉА

КНЕЗ БОГОСАВ

После косовске битке нападну Турци на тврди град Острвицу, коју је бранио неки кнез Богосав са остатком војске овога краја што је живо дошло са Косова.

Када су Турци после неколико јуриша били одбачени од Острвице, тада су они прибегли лукавству. Прво одврате водоведе који су град на Острвици напајали водом и поседну све путеве куда се храна достављала Србима.

У великој опасности кнез Богосав заповеди да свако кап воде чува и од кишнице, али су Турци и даље држали опсаду. На крају, кад је дошло код Срба до последњег хлеба, оду код кнеза Богосава његови људи и саопште му да имају последњи сомун који је остављен за њега. Тада кнез узме тај сомун и рече:

— Е, кад нема више, нека и овај иде Турцима.

И пребаци преко бедема и хлеб се откотрља пред Турке. Кад то Турци видеше, запрепасте се и рекоше:

Зар они то бацају! Онда ми немамо рачуна да овде даље будемо.

Дигну одмах опсаду и оду, те се Срби спасу.

ПЕРКУЛА ОКУМЉУЈЕ ЛОМУ

Некако пред Вождов устанак дошао чак из Полимља неки Петар Николић, звани Перкула. Прво се населио поред Ацине ливаде у Драгољу. Боравио ту неку годину, па се поцавета опасно са својим агом, кога су звали Ација, те га једне ноћи и убије.

Други Турци дигну потеру за Перкулом и обавесте Арсенија Лому као виђеног човека у Драгољу. Лома им одговори:

— Ја сам њега сместио на једно место где ће га звери растргнути. Не треба му већа осуда.

Лома је већ био наредио Перкули да се пребаци одмах у Босуту у Беговиште код Гушаве чесме, што је овај без речи послушао.

Зато што га Лома спасао сигурне смрти, Перкула окуми Лому, и сви Перкићи, потомци тог Перкуле из Босуте, кумују и данас Ломиним потомцима.

К О В И Љ А Ч А

Живела некад много лепа девојка Ковиљка. Била је стасита, богата и умна.

Заоче је Турци и хтели је силом обљубити. Она се није никако дала Турцима.

Једном је на превару ухвате и пошто се страшно опирала, убију је.

По тој лепој и храброј девојци Козељки, брдо на међи села Калањеваца и Козеља доби име Ковиљача.

ПИСАНА ЛИПА

У Козељу, према Угриновцима, састајали се кријући, у давна времена, хајдуци и већали о борби против Турака.

На том месту налазила се велика липа, под коју су се скривали од невремена и на којој су урезивали неке знаке који су били тајне поруке само хајдуцима знане. Липа је била сва ишарана од порука и зато главно место обавештавања. Како је који хајдук пролазио тим крајем, обавезно је навраћао на липу да види има ли шта ново урезано у њену кору.

До скора је, веле, био остао пањ од те липе.

А још онда народ прозове овај део села Козеља Писана липа.

Легенде забележио Миодраг ЈАБИМОВИЋ